

Kunnat
Lääninhallitukset
Kyläkeinuojen omistajat ja ylläpitäjät
Kyläkeinuojen rakentamista rahoittavat tahot

Kuluttajaviraston valvontakäytäntö kyläkeinuissa

1. Yleistä

Perinteinen kyläkeinu on keinu, jossa on yleensä jäykät puiset aisat ja niiden varassa keinulava. Kyläkeinu on palvelu, jonka luovuttaminen kuluttajille on kulutustavaroiden ja kuluttajapalvelusten turvallisuudesta annetun lain (75/2004), jäljempänä KuTuL, soveltamisalalla huolimatta siitä, peritäänkö palvelun käyttäjiltä maksua. Kyläkeinusta ei saa aiheutua vaaraa kuluttajien turvallisuudelle (KuTuL 3 §).

Kuluttajavirasto on käsitellyt kyläkeinun turvallisuutta koskevaa asiaa. Kuluttajavirasto on kieltänyt 16.5.2006 erään kyläkeinun käyttämisen, jolleivät tietyt edellytykset täyty. Kuluttajavirasto määräsi lisäksi palvelun tarjoajan ryhtymään toimenpiteisiin keinun käytön estämiseksi siten, ettei siitä aiheudu vaaraa kuluttajille.

2. Kyläkeinuihin liittyviä vaaratekijöitä

Kuluttajavirasto katsoo, että keinun koosta riippumatta keinulavan liike-energia saattaa muodostua erityisen suureksi, koska lavalla on suuri massa ja keinussa voi olla yhtä aikaa useita henkilöitä. Koska kyseessä on palvelu, joka on erityisen mieluinen lapsille, kohteen sijainnilla on merkitystä riskin suuruuteen (läheisyydessä päiväkotuja, kouluja ym. vastaavia lapsille ja nuorille tarkoitettuja kohteita tai joissa liikkuu muutoin paljon lapsia).

Kyläkeinuihin liittyy muun muassa seuraavanlaisia vaaroja:

Iskeytymisvaara keinulavaan, kun

- keinun lähistöllä oleva henkilö (erityisesti lapsi) juoksee heiluvan keinutelineen liikeradan poikki
- henkilö putoaa keinusta
- maassa seisova henkilö antaa vauhtia keinussa oleville.

Putoamisvaara keinusta

- putoamisalusta on iskuja vaimentamaton materiaalia (sepeliä ja betonia) tai sitä on liian vähän taikka siinä on kiviä, kantoja, teräviä kulmia jne.
- keinuminen tapahtuu seisten
- keinussa ei ole tukipisteitä (pystykannattimet ovat paksuja käsillä kiinnittämiseen).

3. Museoviraston asiantuntijalausunto

Kuluttajavirasto pyysi Museovirastolta asiantuntijalausuntoa kyläkeinujen turvallisuudesta. Lausunnossaan Museovirasto totesi, että kyläkeinut ovat aiheuttaneet kuolemantapauksista 1700-luvun puolivälistä alkaen. Kuolemia on aiheutunut pääsääntöisesti keinusta putoamisesta, vaikka kyläkeinut oli tarkoitettu ainoastaan varttuneemman väen käyttöön.

1800-luvulla Inkerissä vanhempi väki kielsi keinujen käytön muulloin kuin pääsiäisen aikaan, koska keinut olivat vaarallisia. Kiellosta huolimatta nuoret miehet rakensivat keinuja, josta lapsiperheiden isät kävivät yöllä sahaamassa rakenteet poikki, koska keinujen aiheuttamat tapaturmat johtivat raajarikkoisuuteen ja jopa kuolemaan.

Museoviraston hallinnassa on kaksi kyläkeinua, jotka sijaitsevat Seurasaaressa Helsingissä. Molemmat keinut ovat olleet lukittuina jo vuosia ja niitä ei käytetä.

4. Kyläkeinujen rakenteelle ja käytölle asetettavat vähimmäisturvallisuusvaatimukset

Kyläkeinuille ei ole ollut aiemmin yksityiskohtaisia turvallisuusvaatimuksia. Kuluttajavirasto on kyläkeinujen turvallisuutta arvioitaessa soveltanut standardeja SFS-EN 1176-1 Leikkikenttävälineet. Osa 1: Yleiset turvallisuusvaatimukset ja testausmenetelmät sekä SFS-EN 1176-2 Leikkikenttävälineet. Osa 2: Keinut. Lisäturvallisuusvaatimukset ja testausmenetelmä.

Kuluttajavirasto on kyläkeinujen riskejä arvioidessaan katsonut, että keinuihin ja niiden käyttämiseen liittyy sellaisia riskejä, että niiden käyttö on sallittua vain tietyin edellytyksin. Vähimmäisedellytys on, että

- keinun pyörähtäminen akselin ympäri on teknisesti estetty
- keinun alusta on riittävän suurelta alueelta ja paksulta iskuja vaimentavaa materiaalia (esim. hiekkakerros) ja siinä ei ole kiviä, kantoja, teräviä kulmia jne., joihin keinusta putoava henkilö voi satuttaa itsensä
- keinuminen on sallittu ainoastaan yli 18-vuotiaille henkilöille ja
- paikalla on keinun käyttöön ja turvallisuusasioihin perehtynyt henkilö (palvelun tarjoajan edustaja, nimetty vastuuhenkilö). Vastuuhenkilön tulee ohjata toimintaa ja valvoa turvallisuutta. Erityisesti vastuuhenkilön tulee estää lasten pääsy keinuun tai keinun liikeradalle sekä olla perehtynyt toimimaan hätä- ja onnettomuustilanteissa.

Muutoin keinun käyttö on oltava tehokkaalla tavalla estetty (esim. lukitsemalla). Jos keinu on kuluttajien käytettävissä muulla tavoin, katsotaan siitä aiheutuvan KuTuL:n 6 §:ssä säädetyllä tavalla vaaraa kuluttajien terveydelle.

5. Valvontakäytäntö perustuu

- lakiin kulutustavaroiden ja kuluttajapalvelusten turvallisuudesta (75/2004)
- standardeihin SFS-EN 1176-1 Leikkikenttävälineet. Osa 1: Yleiset turvallisuusvaatimukset ja testausmenetelmät sekä SFS-EN 1176-2 Leikkikenttävälineet. Osa 2: Keinut. Lisäturvallisuusvaatimukset ja testausmenetelmät
- Kuluttajaviraston päätökseen 16.5.2006.

6. Valvontakäytännön noudattaminen

Elinkeinonharjoittaja tai muu palvelun tarjoaja (toiminnanharjoittaja) vastaa siitä, että kyläkeinun käyttämisestä ei aiheudu vaaraa kuluttajien turvallisuudelle. KuTuL asettaa palvelun tarjoajalle velvollisuuden olla huolellinen. Lisäksi toiminnanharjoittajalla on velvollisuus ilmoittaa viranomaisille, jos hän havaitsee, että keinusta aiheutuu vaaraa kuluttajien turvallisuudelle.

Valvontakäytäntöä on noudatettava välittömästi. Kuluttajavirasto tiedottaa asiasta lehdistötiedotteella.

KuTuL:n mukaiset valvontaviranomaiset (Kuluttajavirasto, lääninhallitukset ja kunta) valvovat tämän valvontakäytännön noudattamista.

Kyläkeinujen rakentamista rahoittavia tahoja kehoitetaan ottamaan huomioon tämä valvontakäytäntö.

Ylijohtaja

Marita Wilska

Johtaja

Tomi Lounema

Liite Kuva kyläkeinusta

Jakelu Kuluttajaviraston internetsivut
Kunnat
Lääninhallitukset
Museovirasto
Onnettomuustutkintakeskus
Sisäasianministeriö/Pelastusosasto
TE-keskukset

